

Predmet C-814/19

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

6. studenoga 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division,
Birmingham District Registry (Ujedinjena Kraljevina)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

31. listopada 2019.

Tužitelji:

AC

TM

GM

MM

Tuženici:

ABC SL

XYZ PLC

PRED HIGH COURT OF JUSTICE (VISOKI SUD)

[omissis]

QUEEN'S BENCH DIVISION (ODJEL *QUEEN'S BENCH*)

**BIRMINGHAM DISTRICT REGISTRY (TAJNIŠTVO U
BIRMINGHAMU)**

IZMEĐU

AC

PRVA TUŽITELJICA

I

TM DRUGI TUŽITELJ

I

GM

TREĆI TUŽITELJ

(kojeg zastupa njegova majka AC)

I

MM

ČETVRTA TUŽITELJICA

(koju zastupa njezina majka AC)

I

ABC SL

PRVI TUŽENIK

I

XYZ PLC

DRUGI TUŽENIK

[*omissis*] [**orig. str. 1.**] [*omissis*] **POVODOM ZAHTJEVA** prvog tuženika da se Sudu Europske unije uputi zahtjev za prethodnu odluku o pitanjima iznesenima u dodatku ovom rješenju

[*omissis*] **TE NA TEMELJU UTVRĐENJA** da je, kako bi se sudu omogućilo donošenje presude u ovom predmetu, potrebno odgovoriti na pitanja o tumačenju prava Europske unije zbog čega je prikladno od Suda zatražiti donošenje prethodne odluke

NALAŽE SE da se:

1. pitanja u pogledu tumačenja članka 13. stavaka 2. i 3. Uredbe br. 1215/2012, koja su iznesena u dodatku, upute Sudu radi donošenja prethodne odluke u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU);
2. ovo rješenje što prije dostavi Sudu;

[*omissis*] [**orig. str. 2.**]

DODATAK

A: Sud koji je uputio zahtjev

1. Ovaj zahtjev za prethodnu odluku uputio je, u skladu s člankom 267. UFEU-a, High Court of Justice of England and Wales, Queen's Bench Division (Birmingham District Registry) (Visoki sud Engleske i Walesa, odjel *Queen's Bench*, tajništvo u Birminghamu). [*omissis*]

B: Stranke

2. [*omissis*]. [*omissis*]: podaci o pravnim zastupnicima]
3. Prvi tuženik vodi kliniku u Madridu koja pruža tretmane potpomognute oplodnje te ima sjedište u Španjolskoj. [*omissis*]. [*omissis*]: podaci o pravnim zastupnicima]
4. Drugi tuženik je prvom tuženiku u predmetnom razdoblju pružao usluge osiguranja od građanskopravne odgovornosti, a ima sjedište u Španjolskoj. On ne podupire tuženika u osporavanju nadležnosti suda pred kojim je postupak pokrenut niti u upućivanju predmetnog zahtjeva.

C: Predmet i činjenično stanje spora

5. Krajem 2010., prva tužiteljica i drugi tužitelj, koji su boravili te još uvijek borave u Engleskoj, sklopili su s prvim tuženikom ugovor o pružanju tretmana potpomognute oplodnje uporabom doniranih jajnih stanica u njegovoj klinici u Madridu. Tretman je pružen u Madridu krajem 2010. i 2011. te je prva tužiteljica zatrudnila u ljeto 2011. uporabom embrija koji su stvoreni u laboratoriju prvog tuženika u Španjolskoj tako što su donirane jajne stanice koje je prvi tuženik pribavio od donatorice iz Španjolske oplodene spermom drugog tužitelja. Treći tužitelj i četvrta tužiteljica su zahvaljujući tom tretmanu rođeni u Ujedinjenoj Kraljevini 27. ožujka 2012. Kasnije je oboma dijagnosticirana cistična fibroza. Drugi tužitelj i donatorica zajedno su bili izvor predmetne mutacije. [**orig. str. 3.**]
6. Prvi tuženik vodio je kliniku u Madridu koja je prvoj tužiteljici i drugom tužitelju pružila tretman potpomognute oplodnje koja je rezultirala rođenjem trećeg tužitelja i četvrte tužiteljice.
7. Tužitelji od prvog tuženika zahtijevaju naknadu štete koju su četvero njih pretrpjeli zbog činjenice da su treći tužitelj i četvrta tužiteljica rođeni s cističnom fibrozom. Tužitelji navode da je prvi tuženik na temelju španjolskog prava bio izvanugovorno obavezan pružiti im zdravstvene usluge i tretman prema standardu koji nadležno tijelo stručnjaka ekvivalentnih kvalifikacija smatra adekvatnim te da je ta obveza povrijeđena. Prvi tužitelj i druga tužiteljica dodatno navode da je prema njima postojala i jednaka ugovorna obveza, koja je povrijeđena. Tuženici negiraju svoju odgovornost.

8. Tužba je podnesena [*omissis*] 17. listopada 2018. te potom dostavljena tuženicima, koji imaju različite pravne zastupnike. Tužitelji kao osnovu nadležnosti u odnosu na drugog tuženika ističu članak 11. stavak 1. točku (b) i članak 13. stavak 2. Uredbe br. 1215/2012 (u daljnjem tekstu: preinačena Uredba Bruxelles I.). Drugi tuženik ne osporava primjenjivost tih odredbi.
9. Prvi tuženik je podneskom od 4. veljače 2019. osporio nadležnost sudova Engleske i Walesa za odlučivanje o protiv njega istaknutim potraživanjima.
10. Tužitelji su na raspravi tvrdili da je u odnosu na prvog tuženika primjenjiva osnova nadležnosti iz članka 13. stavka 3. preinačene Uredbe Bruxelles I. Tužitelji su dodatno kao osnovu nadležnosti istaknuli i članke 17. i 18. te uredbe.
11. Prvi tuženik je osporio da su potraživanja tužiteljâ obuhvaćena područjem primjene članka 13. stavka 3.; osporio je i navod da su treći tužitelj i četvrta tužiteljica „oštećene stranke” za potrebe članka 13. stavka 3.; osporio je da je svoje djelatnosti usmjeravao u Englesku i Wales za potrebe članka 17. i 18; te je osporio navod da su treći tužitelj i četvrta tužiteljica potrošači. **[orig. str. 4.]**
12. Njegovi su prigovori saslušani pred [*omissis*] High Courtom (Visoki sud) 23. lipnja 2019. Taj je sud utvrdio da trećeg tužitelja i četvrtu tužiteljicu nije moguće smatrati potrošačima, ali da djelatnosti jesu bile usmjerene u Englesku i Wales te da prva tužiteljica i drugi tužitelj stoga mogu isticati članke 17. i 18. kao osnovu nadležnosti. Prvi tuženik osporava utvrđenje u pogledu usmjeravanja djelatnosti, ali ovaj se zahtjev za prethodnu odluku ne odnosi na pitanja povezana s odjeljkom 4. preinačene Uredbe Bruxelles I. Navedeni je sud sažeo argumente stranaka u pogledu članka 13. stavka 3. i zaključio da je Sudu potrebno uputiti prethodna pitanja kako bi mogao donijeti konačnu presudu o prigovorima prvog tužitelja na nadležnost engleskog suda.

D: Relevantna pravila nacionalnog prava

13. Godine 2015., Court of Appeal of England and Wales (Žalbeni sud Engleske i Walesa, Ujedinjena Kraljevina) je u predmetu Hoteles Pinero Canarias SL v Keefe [*omissis*] razmatrao područje primjene članka 11. stavka 3. Uredbe Bruxelles I. (br. 44/2001) (u daljnjem tekstu: Uredba Bruxelles I.) (sada članak 13. stavak 3. preinačene Uredbe Bruxelles I.) te utvrdio da je nadležan u postupku pokrenutom protiv hotela s poslovnim nastanom u Španjolskoj, s obzirom na to da je protiv subjekta koji je hotelu pružao usluge osiguranja od odgovornosti istodobno istaknuto [izravno] potraživanje.
14. Hotel se protiv te odluke žalio Supreme Courtu (Vrhovni sud) [Ujedinjene Kraljevine], koji je u kolovozu 2017. Sudu uputio sljedeća pitanja (vidjeti predmet C-491/17 [SL 2017., C 347, str 18.]).
 - a. Treba li se na temelju članka 11. stavka 3. Uredbe Bruxelles I. [sada članak 13. stavak 3. preinačene Uredbe Bruxelles I.] tužba oštećenika

protiv ugovaratelja osiguranja/osiguranika odnositi na stvari koje se tiču osiguranja, na način da se time postavlja pitanje valjanosti ili učinka police osiguranja?

- b. Treba li na temelju članka 11. stavka 3. postojati opasnost od nesuglasnih presuda ako se proširenje tužbe ne dopusti?
 - c. Ima li sud diskrecijsko pravo dopustiti proširenje tužbe iz članka 11. stavka 3.? **[orig. str. 5.]**
15. *[omissis]* Taj je zahtjev povučen [rješenjem Supreme Courta (Vrhovni sud) od 16. svibnja 2018. te je predmet C-491/17 uklonjen iz registra Suda].
 16. *[omissis]*
 17. Stranke se slažu da je za tužbu, u skladu s odredbama uredbi Rim I. Rim II. [uredbe br. 864/2007 i 593/2008], mjerodavno španjolsko pravo. High Courtu (Visoki sud) nije ništa navedeno u pogledu relevantnih odredbi španjolskog prava niti o pristupu koji se u španjolskom pravu koristi u pogledu bilo kojeg od pitanja kojih se tužba tiče. Shodno tomu, stranke se ne pozivaju na niti jedno relevantno pravilo nacionalnog prava o ugovornim i izvanugovornim obvezama.

E: Relevantne odredbe prava Europske unije

18. Članak 13. preinačene Uredbe Bruxelles I. predviđa sljedeće:
 - „1. U pogledu osiguranja od odgovornosti, osiguravatelj također može, ako to dopušta pravo suda, sudjelovati u postupku koji je oštećena stranka pokrenula protiv osiguranika.
 2. Članci 10., 11. i 12. primjenjuju se na tužbe koje podigne oštećena stranka izravno protiv osiguravatelja, ako je takva izravna tužba dopuštena.
 3. Ako pravo koje uređuje izravne tužbe predviđa da ugovaratelj osiguranja ili osiguranik budu obuhvaćeni istom tužbom, za njih je nadležan isti sud.”
19. U predmetu Kabeg, C-340/16 [presuda od 20. srpnja 2017., EU:C:2017:576], Sudu je upućeno pitanje je li poslodavac koji je oštećeniku plaćao bolovanje bio „slabija stranka” [uvodna izjava 13. Uredbe Bruxelles I.] u odnosu na osiguravatelja za štetu nanесenu trećim stranama za potrebe pozivanja na pravila o nadležnosti predviđena u odjeljku 3. Uredbe Bruxelles I. Nezavisni odvjetnik M. Bobek u svojem je mišljenju [od 18. svibnja 2017., EU:C:2017:396] razmatrao je li se odnosni spor mogao smatrati „stvari koja se odnosi na osiguranje”. Zaključio je da se taj pojam mora tumačiti autonomno i ujednačeno. Ta kvalifikacija ovisi o pravnom razlogu tužbe (drugim riječima, potrebno je odrediti koji je pravni razlog tužbe podnesene protiv danog tuženika) [točka 36. mišljenja]. Zaključio je da se odjeljak 3. primjenjuje na tužbu ako se ona „odnosi na prava i obveze koje

proizlaze iz osiguravateljnog odnosa”. [točka 39.] **[orig. str. 6.]** Sud se u svojoj presudi nije izravno osvrnuo na mjeru u kojoj tužba mora biti „stvar koja se odnosi na osiguranje” da bi bila obuhvaćena područjem primjene odjeljka 3. niti na značenje pojma „stvar koja se odnosi na osiguranje”.

20. Međutim, Sud je u predmetu Kabeg zaključio: (1) da je pojam „slabija stranka” puno širi u stvarima koje se odnose na osiguranje nego u području potrošačkih ugovora ili u području pojedinačnih ugovora o radu [točka 32. presude]; (2) da je poslodavce, na koje je možebitno prešlo pravo zaposlenika na naknadu štete, moguće smatrati oštećenim strankama u smislu odjeljka 3. uredbе (bez obzira na njihovu veličinu i pravni oblik); (3) da je odnosnog poslodavca moguće smatrati „slabijom strankom” u odnosu na osiguravatelja; te da je iz toga proizlazilo da (4) „[...] poslodavac na kojeg su prešla prava zaposlenika – oštećene stranke u prometnoj nezgodi – kojemu je nastavio isplaćivati plaću, može, u svojstvu oštećene stranke, podnijeti tužbu protiv osiguravatelja vozila koje je sudjelovalo u toj nezgodi, pred sudovima države članice u kojoj ima poslovni nastan, kad je izravna tužba moguća”. [točka 37.]
21. Sud u predmetu Keefe [nije morao] razmotriti upućena pitanja, niti je dobio mišljenje nezavisnog odvjetnika.
22. Sud je razmatrao značenje pojma „oštećena stranka” iz članka 11. Uredbe Bruxelles I. [članak 13. preinačene Uredbe Bruxelles I.] te ga je protumačio na način da se odnosi „ne samo na osobe koje su izravno pretrpjele štetu, nego i na osobe koje su ju neizravno pretrpjele” [neslužbeni prijevod]; vidjeti Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08 [presuda od 17. rujna 2009., EU:C:2009:561], t. 25. Nije razmatrao mogu li osobe u položaju trećeg tužitelja i četvrte tužiteljice ispunjavati te kriterije, što može zahtijevati tumačenje pojma „šteta”.

F: Sažetak navoda stranaka

23. Tužitelji navode da:
 - a. u skladu s presudom engleskog suda u predmetu Keefe, tužitelj može tužbu protiv osiguravatelja s domicilom u inozemstvu proširiti na osiguranika s domicilom u inozemstvu.
 - b. teleološko tumačenje bi, zbog razloga navedenih u presudi Keefe, išlo u prilog mogućnosti da se tužba protiv osiguravatelja proširi na osiguranika ako tužitelj od oboje potražuje naknadu štete. **[orig. str. 7.]**
 - c. jedini uvjet koji je potrebno ispuniti u skladu s člankom 13. stavkom 3. je taj da pravo mjerodavno za izravnu tužbu protiv osiguravatelja (a u predmetnom slučaju je to španjolsko pravo) dopušta da se takva tužba proširi na osiguranika.

- d. za trećeg tužitelja i četvrtu tužiteljicu treba pretpostaviti (u nedostatku dokaza o pravilima koja u tom pogledu predviđa mjerodavno pravo) da imaju izvanugovorno potraživanje protiv prvog tuženika te ih u tu svrhu stoga treba smatrati „oštećenim strankama”.
24. Prvi tuženik navodi da:
- a. se nijedan tužitelj ne može pozivati na osnovu nadležnosti iz članka 13. stavka 3. Odstupanja od općeg pravila da osobu treba tužiti pred sudovima države članice u kojoj ima domicil treba tumačiti usko i teleološki te se odjeljak 3. primjenjuje samo na tužbe koje se odnose na osiguranje.
 - b. potraživanja tužiteljâ odnose se na naknadu štete nastale zbog navodno nemarno provedenog tretmana potpomognute oplodnje. Ona ne čine stvar koja se odnosi na osiguranje te ne mogu takvima postati zbog puke činjenice da su istaknuta u istoj tužbi kao izravno potraživanje protiv osiguravatelja.
 - c. osim toga, trećeg tužitelja i četvrtu tužiteljicu nije moguće smatrati „oštećenim strankama” (što je pojam koji treba tumačiti autonomno, a ne za potrebe mjerodavnog prava) u okolnostima u kojima je tvrdnju da su pretrpjeli štetu moguće temeljiti samo na činjenici da su oboje rođeni s cističnom fibrozom zbog tehnika potpomognute oplodnje koje su primijenjene pri njihovu začeću, a bez kojih se ne bi rodili.

G: Zašto se traži odluka Suda?

25. Pitanja upućena ovim zahtjevom otvaraju tri različita problema:
- (a) ako oštećena stranka na temelju članka 13. stavka 2. preinačene Uredbe Bruxelles I. podnese tužbu protiv osiguravatelja navodnog štetnika u državi članici svojeg domicila, može li oštećena stranka tu tužbu proširiti na odnosnog štetnika u skladu s člankom 13. stavkom 3. preinačene Uredbe Bruxelles I. ako se navodna povreda ne tiče „stvari koja se odnosi na osiguranje” (u daljnjem tekstu: **problem 1.**);
 - (b) što se podrazumijeva pod „stvari koja se odnosi na osiguranje” u smislu odjeljka 3. preinačene Uredbe Bruxelles I. (u daljnjem tekstu: **problem 2.**); i **[orig. str. 8.]**
 - (c) je li trećeg tužitelja i četvrtu tužiteljicu u ovom postupku moguće smatrati „oštećenim strankama” za potrebe članka 13. stavka 2. preinačene Uredbe Bruxelles I. (u daljnjem tekstu: **problem 3.**).
26. Pitanja u okviru **problema 1.** (prvo i treće pitanje) Sudu se upućuju zato što:

- (a) je Sud u predmetu FBTO Schadeverzekeringen, C-463/06 [presuda od 13. prosinca 2007., EU:C:2007:792] potvrdio da članak 9. stavak 1. točka (b) Uredbe Bruxelles I. (članak 11. stavak 1. točka (b) preinačene Uredbe Bruxelles I.) dopušta ugovaratelju osiguranja da tuži svojeg osiguravatelja u državi članici svojeg domicila čak i ako osiguravatelj ima domicil u drugoj državi (pod uvjetom da takvo izravno pravo na tužbu postoji u pravu mjerodavnom za ugovor o osiguranju);
- (b) je engleski Court of Appeal (Žalbeni sud) u predmetu Keefe morao odlučiti može li oštećena stranka koja je ovlaštena pokrenuti postupak protiv osiguravatelja navodnog štetnika u državi članici svojeg domicila (u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) Uredbe Bruxelles I.), te to i učini, tu izravnu tužbu proširiti na štetnika u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe Bruxelles I. [članak 11. stavak 3. preinačene Uredbe Bruxelles I.]. Court of Appeal (Žalbeni sud) je utvrdio da oštećena stranka može izravnu tužbu protiv osiguravatelja proširiti na navodnog štetnika, čak i ako navodni štetnik ima domicil u drugoj državi članici (pod uvjetom da pravo mjerodavno za štetne radnje dopušta da se izravna tužba protiv osiguravatelja proširi na navodnog štetnika) te čak i ako se spor s navodnim štetnikom (što je važno za potrebe predmetnog slučaja) ne tiče stvari koja se odnosi na osiguranje;
- (c) je temelj odluke Court of Appeal (Žalbeni sud) u predmetu Keefe [omissis] bila činjenica da:
- (i) presuda FBTO Schadeverzekeringen ne zahtijeva postojanje spora u pogledu uvjetâ iz police osiguranja da bi se protiv osiguravatelja podnijela izravna tužba u državi članici u kojoj ugovaratelj osiguranja ima domicil (ako osiguravatelj ima domicil u drugoj državi) u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) Uredbe Bruxelles I.;
 - (ii) članak 11. stavak 2. Uredbe Bruxelles I. [članak 13. stavak 2. preinačene Uredbe Bruxelles I.] „oštećenoj stranci” dopušta da postupak protiv štetnikova osiguravatelja pokrene u državi članici svojeg domicila (ako osiguravatelj ima domicil u drugoj državi);
 - (iii) članak 11. stavak 3. Uredbe Bruxelles I. oštećenoj stranci dopušta da izravnu tužbu koju je protiv osiguravatelja navodnog štetnika podnijela u državi članici svojeg domicila proširi na tog štetnika (u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe Bruxelles I.) čak i ako on ima domicil u drugoj državi (ako pravo mjerodavno za izravnu tužbu to dopušta); **[orig. str. 9.]**
 - (iv) s obzirom na to da članak 9. stavak 1. točka (b) Uredbe Bruxelles I. ne zahtijeva postojanje spora u pogledu police osiguranja (kako je potvrđeno presudom FBTO Schadeverzekeringen), postojanje takvog

spora nije potrebno da bi se tužba mogla proširiti na navodnog štetnika (u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe Bruxelles I.); te da je

- (v) Court of Appeal (Žalbeni sud) svoje tumačenje članka 11. stavka 3. Uredbe Bruxelles I. smatrao sukladnim svrhama navedenima u uvodnim izjavama 13. (zaštita slabije strane) i 15. (smanjivanje mogućnosti donošenja nepomirljivih presuda u dvjema državama članicama) Uredbe Bruxelles I. [uvodne izjave 18. i 21. preinačene Uredbe Bruxelles I.]:
- (d) je nezavisni odvjetnik M. Bobek u predmetu Kabeg, možda proturječno odluci engleskog Court of Appeal (Žalbeni sud) u predmetu Keefe, naglasio da je za primjenu bilo kojeg od članaka u odjeljku 3. Uredbe Bruxelles I. potrebno da se stvar odnosi na osiguranje. Nezavisni odvjetnik M. Bobek se pri davanju tog savjeta vodio uvodnom izjavom 11. Uredbe Bruxelles I. [uvodna izjava 15. preinačene Uredbe Bruxelles I.], u kojoj je navedeno da propisi o nadležnosti moraju biti izuzetno predvidljivi te da je u tu svrhu važno da se iznimke od općeg pravila da tuženika treba tužiti u državi članici njegova domicila usko tumače;
- (e) iz presude Suda u predmetu FBTO Schadeverzekeringen nipošto ne proizlazi (kako Court of Appeal (Žalbeni sud) sugerira u presudi Keefe) da je za primjenu članka 11. stavka 2. Uredbe Bruxelles I. potrebno postojanje spora u pogledu ugovora o osiguranju. Sud je odbio navod da kvalifikacija izravne tužbe protiv osiguravatelja prema njemačkom odštetnom pravu određuje odgovor na pitanje može li se osiguravatelja tužiti u državi članici u kojoj oštećena stranka ima domicil, pritom istaknuvši da taj odgovor ovisi o tome tiče li se tužba protiv osiguravatelja, načelno, stvari koje se odnose na osiguranje. Stajalište Court of Appeal (Žalbeni sud) da presuda Suda u predmetu FBTO Schadeverzekeringen sugerira da se potraživanje protiv osiguravatelja ne mora ticati „stvari koja se odnosi na osiguranje” da bi oštećena stranka mogla tužiti osiguravatelja na temelju članka 11. stavka 2. Uredbe Bruxelles I. možda se temelji na razlici u stajalištima oko toga što „stvar koja se odnosi na osiguranje” podrazumijeva (vidjeti **problem 2.** u nastavku);
- (f) je Supreme Court (Vrhovni sud) u predmetu Keefe dopustio tuženiku (navodnom štetniku) da podnese žalbu protiv odluke Court of Appeal (Žalbeni sud). Prije razmatranja te žalbe, Supreme Court (Vrhovni sud) uputio je Sudu prethodna pitanja. Među njima je bilo i pitanje je li za proširenje, u skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe Bruxelles I., izravne tužbe koju je oštećena stranka podnijela protiv osiguravatelja navodnog štetnika na samog tog štetnika potrebno, u skladu s člankom 13. stavkom 2. navedene uredbe, da se tužba protiv navodnog štetnika tiče stvari koja se odnosi na osiguranje (pri čemu su obje tužbe podnesene u državi članici u kojoj oštećena stranka ima domicil). [omissis]. U svakom slučaju, žalba

Supreme Courta (Vrhovni sud) je povučena prije nego što je Sud počeo razmatrati pitanja koja mu je taj sud uputio; te zato što

(g) je nejasno koja od svrha ili politika na kojima počiva „iznimka u pogledu osiguranja” iz odjeljka 3. preinačene Uredbe Bruxelles I. treba imati prednost pa su poželjne smjernice Suda u vezi s time. **[orig. str. 10.]**

27. Što se tiče pitanja u okviru **problema 2. (drugo pitanje)**:

(a) čini se da je nezavisni odvjetnik M. Bobek u predmetu Kabeg smatrao da „stvar koja se odnosi na osiguranje” podrazumijeva da se tužba mora odnositi na prava i obveze koje proizlaze iz ugovora o osiguranju; nije smatrao potrebnim da se radi o sporu u pogledu police osiguranja. Mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Bobeka u predmetu Kabeg izraženo je u kontekstu izravne tužbe podnesene protiv osiguravatelja na temelju članka 11. stavka 2. Uredbe Bruxelles I. Nezavisni odvjetnik M. Bobek bio je mišljenja da je zahtjev da se tužba protiv osiguravatelja tiče „stvari koja se odnosi na osiguranje” bio zadovoljen zbog puke činjenice da se tužba protiv osiguravatelja odnosila na pitanja u pogledu prava i obveza tog osiguravatelja na temelju police osiguranja. Nije sasvim jasno na koji se način potraživanje protiv navodnog štetnika (osiguranika na temelju police osiguranja), na koje se želi proširiti izravna tužba protiv osiguravatelja, može ticati „stvari koja se odnosi na osiguranje”;

(b) Supreme Court (Vrhovni sud) je u prvom pitanju koje je uputio Sudu (vidjeti točku 14.(a)) sugerirao da „stvar koja se odnosi na osiguranje” može značiti (protivno stajalištu nezavisnog odvjetnika M. Bobeka u mišljenju u predmetu Kabeg) da se spor mora ticati pitanja u pogledu valjanosti ili učinka police osiguranja;

(c) od Suda se stoga traži pojašnjenje u pogledu naravi i opsega zahtjeva da se spor, kako bi odjeljak 3. preinačene Uredbe Bruxelles I. bio primjenjiv, mora ticati „stvari koja se odnosi na osiguranje”, osobito kada oštećena stranka koja u državi članici svojeg domicila podnosi izravnu tužbu protiv osiguravatelja na temelju članka 13. stavka 2. preinačene Uredbe Bruxelles I. želi tu tužbu proširiti na potraživanje protiv navodnog štetnika na temelju članka 13. stavka 3. preinačene Uredbe Bruxelles I., a taj štetnik ima domicil u drugoj državi.

28. Što se tiče pitanja u okviru **problema 3. (četvrto pitanje)**:

(a) tužitelji u ovom postupku navode da je prvi tuženik nemarno postupio prilikom pružanja tretmana potpomognute oplodnje prvoj tužiteljici i drugom tužitelju s obzirom na to da su, kao posljedica pruženog tretmana, treći tužitelj i četvrta tužiteljica rođeni s cističnom fibrozom;

(b) tužitelji ističu da je prvi tuženik bio nemaran s obzirom na to da je mutaciju koja je rezultirala urođenom cističnom fibrozom kod trećeg tužitelja i četvrte tužiteljice uzrokovala kombinacija donirane jajne stanice i sperme drugog tužitelja. Tužitelji navode da je prvi tuženik trebao provjeriti doniranu jajnu

- stanicu kako bi osigurao da DNK u toj stanici, u kombinaciji s DNK-om u spermi drugog tužitelja, neće uzrokovati mutaciju koja je rezultirala urođenom cističnom fibrozom kod trećeg tužitelja i četvrte tužiteljice;
- (c) treći tužitelj i četvrta tužiteljica ne bi se rodili da se navodni nemar nije dogodio (drugim riječima, oni postoje samo zbog kombinacije sperme drugog tužitelja i donirane jajne stanice, a za tu se kombinaciju tvrdi da čini nemarno postupanje prvog tuženika); te [**orig. str. 11.**]
- (d) nije jasno može li se, u tim okolnostima, trećeg tužitelja i četvrtu tužiteljicu doista smatrati „oštećenim strankama” za potrebe članka 13. stavka 2. preinačene Uredbe Bruxelles I. Ako treći tužitelj i četvrta tužiteljica nisu oštećene stranke za potrebe članka 13. stavka 2. preinačene Uredbe Bruxelles I., tada oni očito ne mogu osiguravatelja prvog tuženika tužiti u Engleskoj te stoga ne mogu tužbu proširiti na prvog tuženika u skladu s člankom 13. stavkom 3. preinačene Uredbe Bruxelles I.
29. Shodno tomu, High Court of Justice of England and Wales, Queen’s Bench Division (Birmingham District Registry) (Visoki sud Engleske i Walesa, odjel *Queen’s Bench*, tajništvo u Birminghamu) s poštovanjem upućuje Sudu pitanja iznesena u prilogu:

PRILOG

Pitanja upućena Sudu Europske unije

1. Zahtijeva li članak 13. stavak 3. Uredbe br. 1215/2012 da se pravni razlog na koji se oštećenik poziva u svojoj tužbi protiv ugovaratelja osiguranja/osiguranika tiče stvari koja se odnosi na osiguranje?
2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, je li okolnost da oštećenikovo potraživanje protiv ugovaratelja osiguranja/osiguranika proizlazi iz istih činjenica te se ističe u istoj tužbi kao izravno potraživanje protiv osiguravatelja dovoljna za zaključak da je potraživanje oštećenika stvar koja se odnosi na osiguranje?
3. Ako je odgovor na prvo pitanje negativan, je li dovoljno da pravo mjerodavno za izravnu tužbu podnesenu protiv osiguravatelja dopušta da se takva tužba proširi na osiguranika?
4. Obuhvaća li pojam „oštećena stranka” iz članka 13. stavka 2. osobu rođenu zahvaljujući tehnikama potpomognute oplodnje u situaciji u kojoj ona podnosi tužbu navodeći da se prilikom primjene navedenih tehnika pomoću kojih je ona začeta nemarno postupalo? [**orig. str. 12.**]